

Előterjesztés

Tárgy: Orosháza, Hajnal köz 2941/10 hrsz.-ú közterületen 3 db mellszobor állítása

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza és Térsége Gazdakör (székhely: 5900 Orosháza Pacsirta u. 8., adószám: 18391101-1-04, nyilvántartási szám: 04-02-0002528, képviseli: Horváth József elnök, továbbiakban: Gazdakör) emléket kíván állítani az orosházi kötődésű Mokry Sámuel, Székács Elemér, valamint Baross Lajos mezőgazdasági tudósoknak – búzanemesítőknek -, akik mindannyian az adott korokban a magyar mezőgazdaság számára maradandót alkottak.

A mellszobrok felállítására a Gazdakör támogatást kapott a Földművelésügyi Minisztériumtól, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarától, - mindösszesen 2.500.000,-Ft összegben - így a szoborállítás költségeinek döntő része ebből kerülne kiegészítésre.

Közterületi szobor állítása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 8. pontjának értelmében át nem ruházható feladatként képviselő-testületi hatáskörbe tartozik.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991 évi XX. törvény 109. § (1) bekezdése alapján művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának képviselő-testülete dönt és gondoskodik, annak fenntartásáról és felújításáról.

Az érintett paragrafus (2) bekezdése értelmében a döntéshez a műalkotás művészi értékére vonatkozóan szakvéleményt kell kérni a Magyar Alkotóművészeti Közhazsnú Nonprofit Kft-től. A szakvélemény beszerzését és a bírálati díjának megtérítését a Gazdakör magára vállalta és erre vonatkozóan szerződést kötött a Kft-vel. A szakértő bizottság 2017. augusztus 24-én tekintette meg a terveket és a tervezett helyszínt, a szakvéleményük így később kerül postázásra.

A tisztelt Képviselő-testület döntésével az előterjesztéshez mellékelt tervek alapján a Hajnal köz 2941/10 hrsz.-ú közterületen kerülne sor a Túri Török Tibor szobrászművész által készített mellszobrok felállítására, a Földművelők Emlékműve mellett. A szobrok felállítása kapcsán az Önkormányzat vállalná a szobrok helyének kialakításához szükséges építési munkálatok elvégeztetését, amely előreláthatólag bruttó 800.000,-Ft összeg lenne.

A minisztérium pályázati kiírásában a megvalósításra szükséges határidőt állapított meg, annak végső dátuma: 2017. október 5.

Jelen előterjesztés mellékletét képezik:

- szobrok oldalnézete
- szobrok műleírása, anyaguk és technikájuk pontos leírása

- Túri Török Tibor **szobrászművész** szakmai életrajza
- szobrok elhelyezésének helyszínrajza
- szobrok környezetbe illesztett látványterve
- a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. által kiállított szakvélemény

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatásra és az alábbi határozati javaslat szerinti döntés meghozatalára.

Határozati javaslat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

- 1.) dönt a Hajnal köz 2941/10 hrsz.-ú lévő közterületen (2941/10 hrsz.) Túri Török Tibor szobrászművész által készített, orosházi kötődésű Mokry Sámuel, Székács Elemér, valamint Baross Lajos mezőgazdasági tudósokat ábrázoló mellszobrok felállításáról, valamint a fenntartással járó feladatok ellátásáról.
- 2.) dönt arról, hogy a köztéri szobrok felállítása kapcsán bruttó 800.000,-Ft összeget biztosít a környezet kialakításához szükséges építési munkák költségére, melynek forrása az Önkormányzat 2017. évi költségvetésének 2. tájékoztató tábla I. Általános közszolgáltatások fejezet 23. sor Önkormányzati ingatlan és ingó vagyon karbantartása.
- 3.) felhatalmazza Bojtor István alpolgármestert a **szobor** felállításához kapcsolódó dokumentumok aláírására.

Végrehajtásért felelős:

Bojtor István alpolgármester a kapcsolódó dokumentumok aláírásáért

Barák Anita megbízott irodavezető a környezet kialakításához szükséges építési feladatok határidőre történő elvégztetéséért

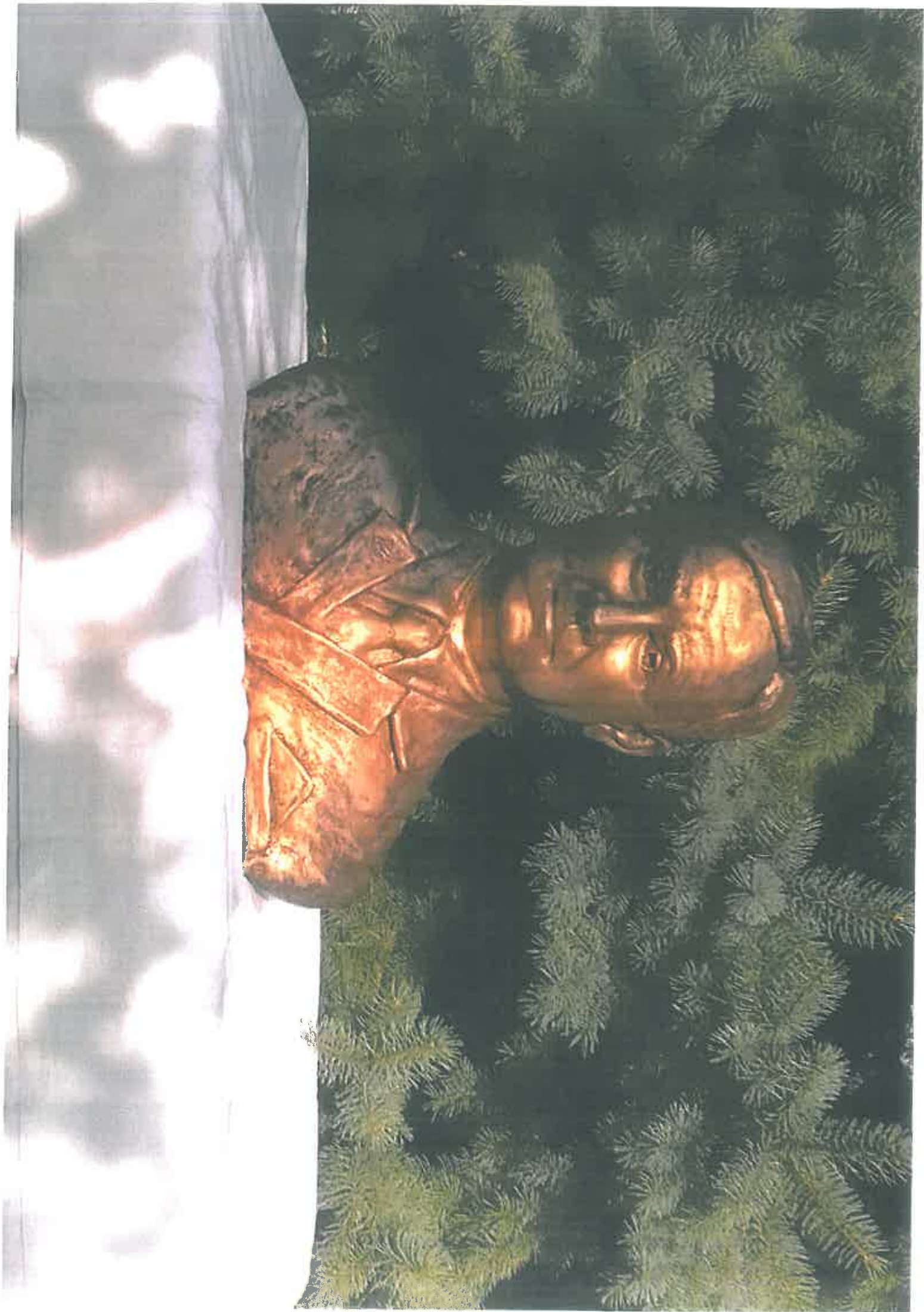
Godár Andrea irodavezető a forrás rendelkezésre bocsátásáért

Határidő: 2017. október 5.

Orosháza, 2017. augusztus 24.

Bojtor István
alpolgármester

TÚRI TÖRÖK TIBOR SZOBRÁSZMŰVÉSZ SZAKMAI ÉLETRAJZA

Túri Török Tibor szobrászművész eddigi alkotói munkásságát, Magyarországon és a határon túli területeken közel 100 szobor, dombormű, alkotás tükrözi.

A művész Budapesten született, Nyíregyházán járt főiskolára, majd ezt követően Somogyban üzemmérnökként, tanárként dolgozott valamint középiskolai rajzszakköröket is vezetett. Öt gyermek édesapja.

A rajz, az írás, a grafika és a festészet iránti érdeklődése már nagyon fiatal korában megmutatkozott, a művészkerámiából készülő mellszobrok, domborművek készítésének technológiájával azonban csak az utóbbi 10 évben ismerkedett meg.

A néprajzot iránti vonzalma eredményeként nyitotta meg a Népviselő Babamúzeumát Keszthelyen, valamint további hat múzeumot üzemeltet még, ahol az évek során összegyűjtött alkotásokat mutat be.

Jelentős számú mellszobrot adományozott határon túli településeknek. A hazai és külföldi köztéri szobrai, portréi, plasztikái, mellszobrai a múlt nagyjait, a magyarság összetartozását szimbolizálják. Szobrai között több egyházi méltóságok is szerepelnek, például az erdélyi püspökről Márton Áronról Balatonalmádiba vagy II. János Pál Pápa mellszobra Keszthelyen..

Köztéri műve megtalálhatók többek között Keszthelyen, Zalaszentgróton, Sárváron, Várpalotán, Tusnádfürdőn és Budapesten és sok más hazai és határon túli településen is.

Leghíresebb kiállításai: Keszthely: Vas Albert, Rákóczi Ferenc, Bánhidi László, Sziszi, Simon Böske és Bakonyi László mellszobrok, Hunyadi János, Gróf Festetics László, Bartók Béla mellszobra (köztéren)

Budapest: Csík Ferenc Sportiskola Csík Ferenc dombormű, Eger: Beatles Emlékmúzeum relief, Nagykapos: Petőfi Sándor és Mécs László mellszobor (köztéren) Veszprém: Árpád házi Szent Margit szobor köztéren, Zalaszentgrót: Deák Ferenc szobor az iskola aulájában, Bem József mellszobor (köztéren), Várpalota: Csík Ferenc szobor (köztéren) Túri György mellszobor (a várban), Nagyvázsony: Kinizsi Pál mellszobor (a vár előtt), Gyenesdiás: Kárpáti János, Darányi Béla és Hun vitéz mellszobrok (köztéren), Sárvár: Nádasdi Ferenc, Nádasdi Tamás és Kanizsai Orsolya szobrok (a várban), Zalaszántó: Szent László szobor a köztéren, Fenékpusztá: Szendrey Júlia dombormű, Balatonszentgyörgy: köztér, Szent György óriásdombormű és Dobó István mellszobor

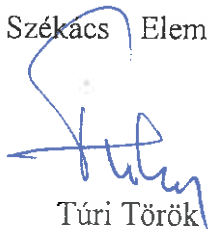
Határontúli alkotásai közül néhány : Szerednye (Kárpátalja): Dobó István mellszobra, Tóthfalu(Vajdaság) köztér, II. János Pál pápa mellszobor, Tusnádfürdő (Erdély): Márton Áron püspök mellszobra köztéren, Borsi (Felvidék): Bercsényi Miklós és Vak Bottyán mellszobrok a várkastély előtt Verczke (Kárpátalja) II. Rákóczi Ferenc szobra.

A keszthelyi „Könnyűzenei Pantheonba” megtekinthetők: Presser Gábor (Pici), Vikidál Gyula, Demjén Ferenc (Rózsi), Deák Bill Gyula, Zalatnay Sarolta, Koncz Zsuzsa, Kovács Kati, Jim Morrison, Elvis Presley mellszobrai.

Tevékenységet Rákóczi, majd a Kossuth Szövetség aranydiplomával jutalmazták, 2009-ben pedig elnyerte a Pro Cultura Keszthely díjat.

Orosházán pedig Mokry Sámuel, Baross László, Székács Elemér búzanemesítők mellszobrainak elkészítése a következő munkája.

Keszthely, 2017. július 5.

Túri Török Tibor

A mellszobrok anyagának és technikájának műleírása.

Az Orosháza és térségében növénynemesítőként - búzanemesítő- tevékenykedő

Mokry Sámuel 1832- 1909

Baross László 1865-1938

Székács Elemér 1870- 1938

emlékére készülő mellszobrok anyagának és technikájának leírása.

A három mellszobor a hazai növénynemesítés - búzanemesítés- az 1860-tól 1930-as évekig terjedő két évtizednyi, a magyar búzatermesztés, búzanemesítés meghatározó személyiségeit ábrázolja.

Egyénenként vizsgálva az első magyar búzanemesítő - Mokry Sámuel- a növénynemesítés alapjait rakta le. A nemesítés gondolatát családi kötődése is meghatározta, hiszen Tessedik Sámuel unokáját vette feleségül 1858-ban Orosházán.

A szobrok anyaga spanyol művészkerámia, a formázás és megmunkálás után a mű 1200 °C-on kerül kiégetésre. Antik hatású bronz bevonatot kap amely kültéren is végleges alakot és Színezést kap. A mellszobrok mérete: szélessége 60 cm. Mélysége 30 cm. Magassága 65 cm.

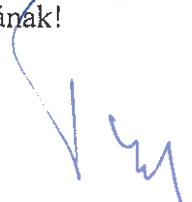
A művész a szobrok anyagában mindhárom mellszobor esetében, azt a kemény elhatározást, kitartó munkát bedolgozta és megjelenítette mely jellemző volt mindhármukra.

A művészkerámiából megjelenített mellszobrok vonásai, a kerámia keménysége hűen visszatükrözi a három búzanemesítő, az életet adó búza jelentőségét, amely a földbe elvetve többszöröződve adta a mindennapok kenyérének alapanyagát az înséges időkben is.

Mokry Sámuel az első magyar búzanemesítő rakta le és határozta meg a ma tevékenykedő nemesítők munkásságának alapjait. A mellszobrában kifejeződik a hatalmas, az a hatalmas erő, a céljait elérni akaró ember minden vonása. Művében a Búzanemesítés 1875 címűben már rögzítette az Ő elkötelezettségét. "Belátni és elhatározni hogy életemet a nemesítés nagy művének szentelem, egy lelki mívelet volt". Ez a gondolat fedezhető fel a növénynemesítő Mokry Sámuel mellszobrában is. Orosházán az alvégi temetőben helyezték végső nyugalomra. Búzanemesítő munkásságát az Orosháza közeli Gerendáson végezte főként.

A három búzanemesítő közül Székács Elemér olyan életpályát futott be az 1900-as évek elejétől, melynek eredménye az alföldi kiváló talajokon a jó minőségű kenyér alapanyagot biztosító búzafajták lettek. Munkássága kiterjedt több növény nemesítésére ahol szintén kiváló eredményeket ért el. Tevékenységét jelentős időn keresztül a vetőmag felügyelet, az országos lefedettséget biztosító kísérleti telepek kialakításával majd működtetésével fejtette ki. A róla készült mellszobor megformázása hűen adja vissza az ország növénytermesztésének fejlődéséért tevékenykedni akaró és tudó növénynemesítő tudós emberi, lelki akaratát. Az a négy évtizedes munka jól tükröződik arcán - a felelősség, elkötelezettség- látszik rajta a szakmájáért mindent felvállaló és tevő tudós küzdelme. Fő tevékenységét Orosháza közelében Árpádhalmán végezte.

A harmadik mellszobor amelybe Baross László növénynemesítő - búzanemesítő- alakját és szakmai nagyságát formázta bele a szobrászművész, hármójuk közül kiemelkedő munkássága révén. A mellszobor arcvonásai, tartása jól adják vissza azt a felelősen végzett hatalmas növénynemesítő munkát amelyet, Baross László az Orosházától 15 km-re levő Bánkúti birtokon elvégzett. Munkássága eredményességét jól mutatja, hogy az általa nemesített Bánkúti 1201-es búzafajta az 1930-as-as évek elején a búza világkiállításon aranyérmet nyert. Baross olyat tudott melyet nagy hadvezérek sem: békében nyerni háborút! A gazdasági válság idején nagy termés hozamú búzával sokat mentett meg az éhségtől. Nem ólomgolyókkal vette célba a nélkülözőket, mentett meg ezeket az életnek a hazának!

A három búzanemesítőről elkészített mellszobrok Orosházán és a környékén termesztett búzáknak is emléket állítanak. A búzanemesítők munkássága előtt pedig az elkészített szobrok révén tiszteleg Orosháza lakossága és gazdatársadalma, elismeri a magyar mezőgazdaság elmúlt évszázadok eredményét amelynek meghatározó ágazata volt régen és ma is a búzatermesztés.

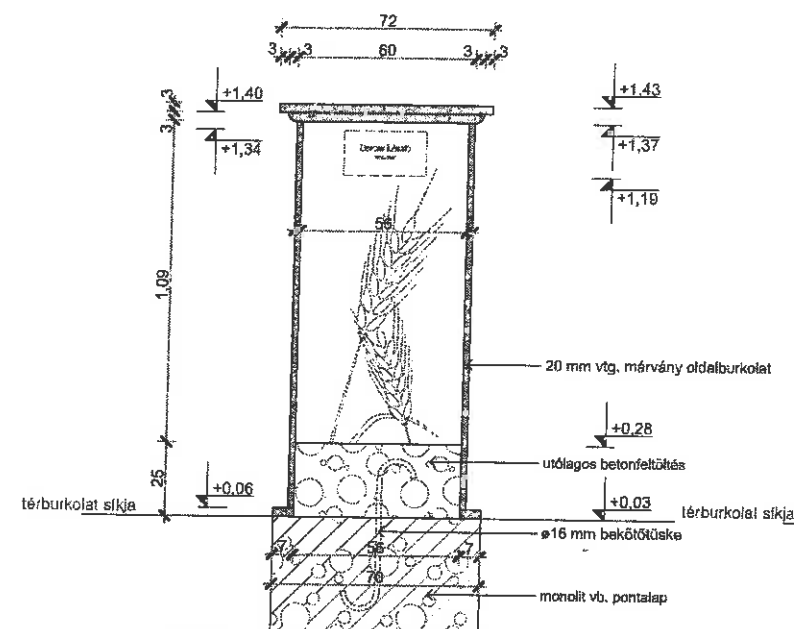
Keszthely, 2017. június 21.

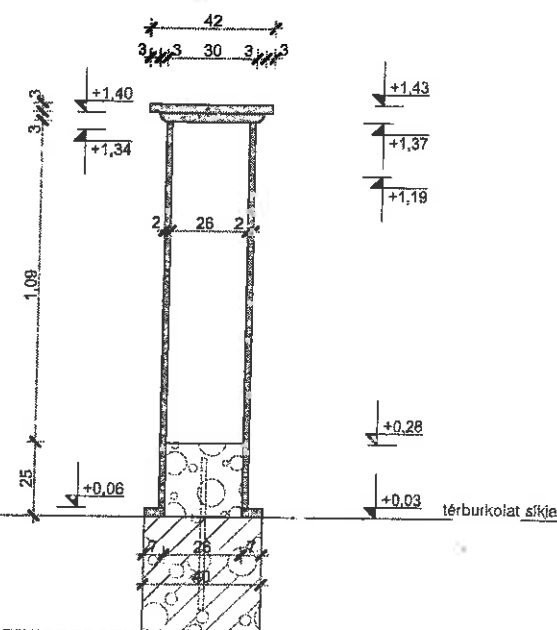
.....
Turi Török Tibor
Szobrászművész

POSZTAMENS KONSZIGNÁCIÓ M=1:25

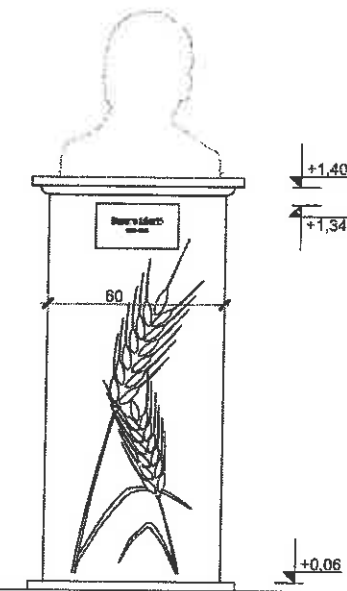
HOSSZMETSZET

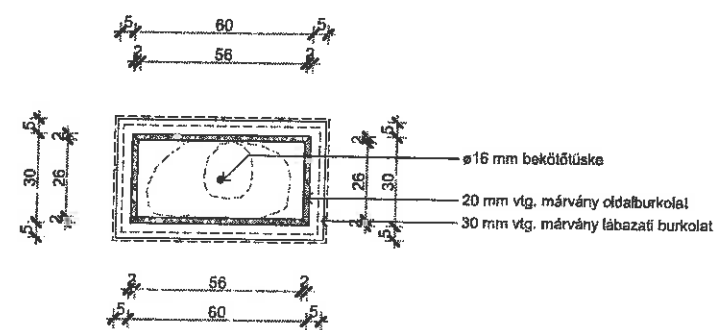
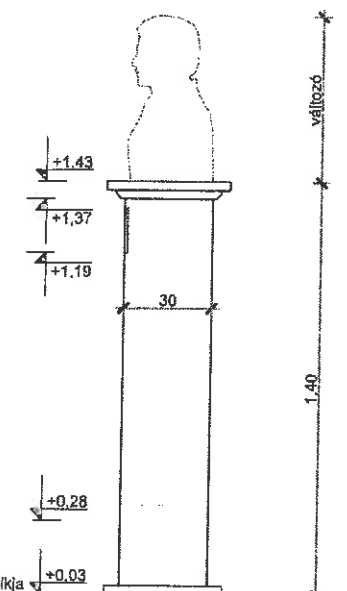
KERESZTMETSZET

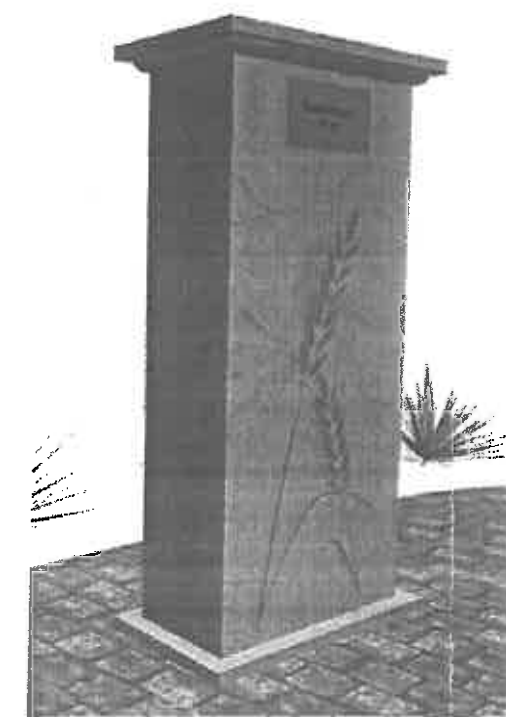
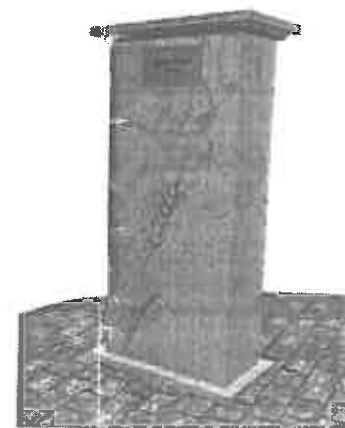
ELÖLNÉZET

OLDALNÉZET

ALAPRAJZ

KOVÁCS KFT.
TERVEZŐ
IRODA

5900 OROSHÁZA Rákóczi u. 16.

Tel/fax: 68/ 411-800, 30/ 968- 37-39
E-mail: kovacssterv@gmail.com

ÉPÍTETŐ:
Orosháza Város Önkormányzata
5900 Orosháza,
Szabadság tér 4-6.

DÁTUM:
2017.08.10.

ÉPÜLET HELYE:
5900 Orosháza, Hajnal köz
2941/10 hrsz.

Rajz léptéke
1:25

MEGNEVEZÉS:
GABONANEMESÍTŐK
SZOBORCSOPORTJÁNAK TERVE

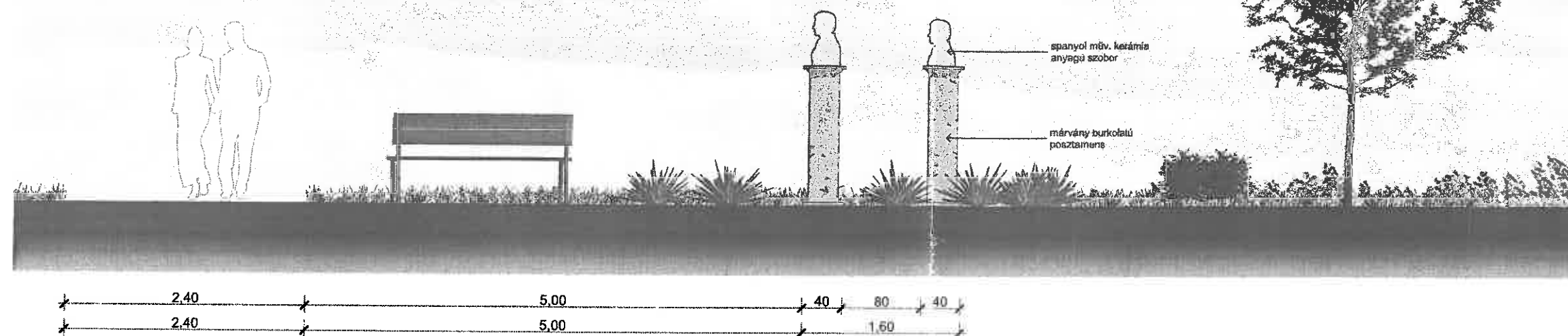
RAJZIEL:
E-05

MUNKARÉSZ:
Posztamens konzignáció

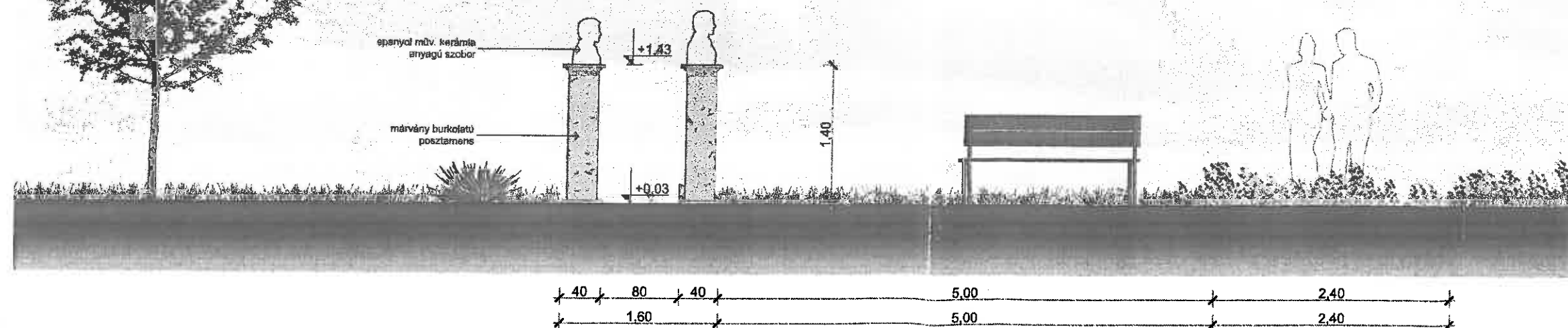
FELELŐS TERVEZŐ:
KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0079

TERVEZŐ:
IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0265

DÉLI NÉZET M=1:50

ÉSZAKI NÉZET M=1:50

KOVÁCS KFT.
TERVEZŐ
IRODA

5900 OROSHÁZA Rákóczi u. 16.

Tel/fax: 68/ 411-800, 30/ 968- 37-39
E-mail: kovacssterv@gmail.com

ÉPÍTETŐ:
Orosháza Város Önkormányzata
5900 Orosháza,
Szabadság tér 4-6.

DÁTUM:
2017.08.10.

ÉPÜLET HELYE:
5900 Orosháza, Hajnal köz
2941/10 hrsz.

Rajz léptéke
1:50

MEGNEVEZÉS:
GABONANEMESÍTŐK
SZOBORCSOPORTJÁNAK TERVE

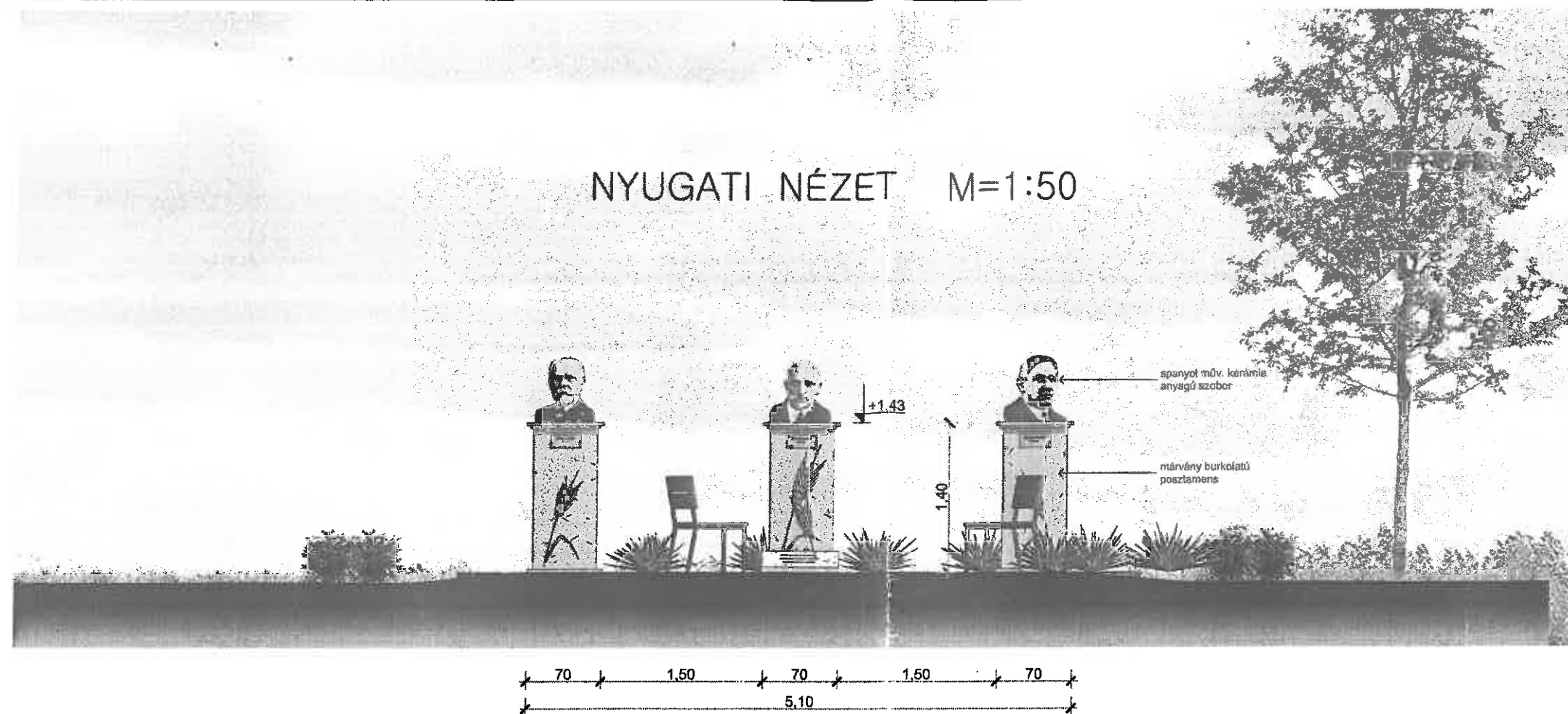
RAJZJEL:
E-04

MUNKARÉSZ:
Nézetrajzok

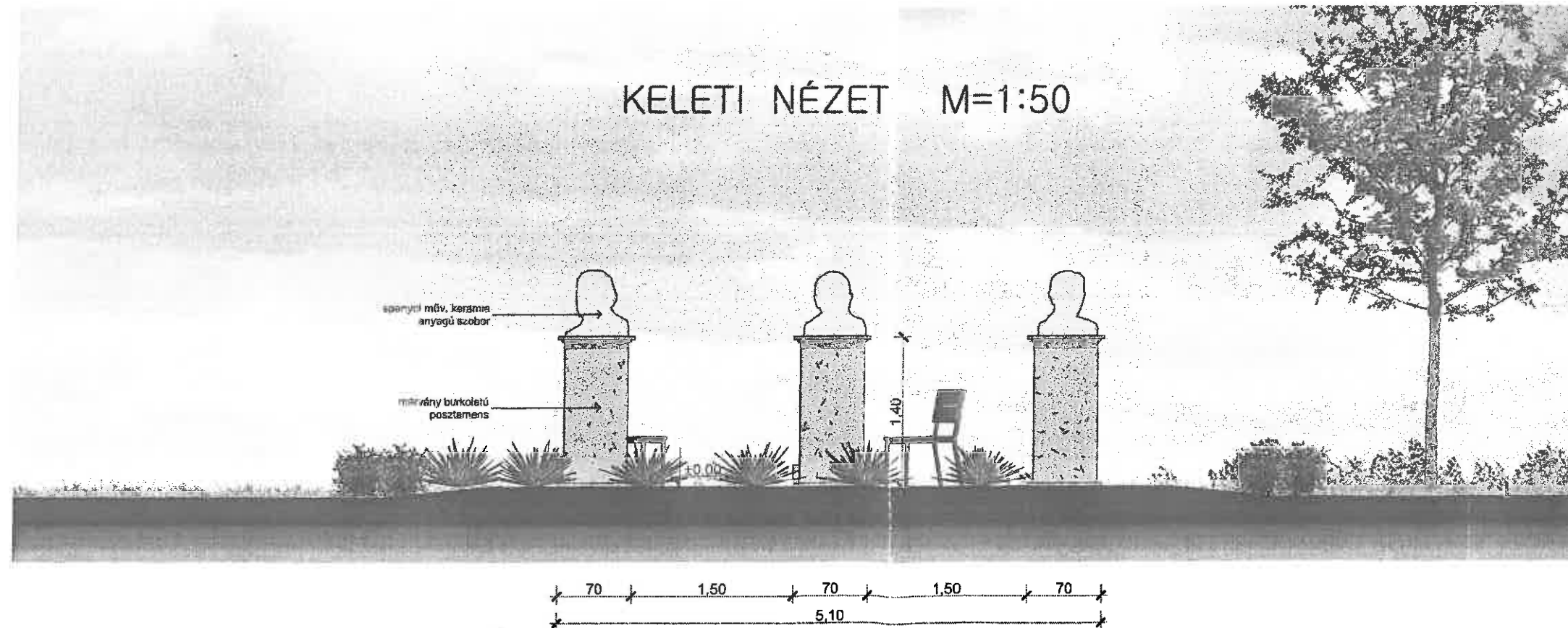
FELELŐS TERVEZŐ:
KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0079

TERVEZŐ:
IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0265

NYUGATI NÉZET M=1:50

KELETI NÉZET M=1:50

KOVÁCS KFT.

**TERVEZŐ
IRODA**

5900 OROSHÁZA Rákóczi u. 16.

Tel/fax: 68/ 411-800, 30/ 968-37-39
E-mail: kovacserv@gmail.com

ÉPÍTETŐ:

Orosháza Város Önkormányzata
5900 Orosháza,
Szabadság tér 4-6.

DÁTUM:

2017.08.10.

ÉPÜLET HELYE:

5900 Orosháza, Hajnal köz
2941/10 hrsz.

Rajz léptéke

1:50

MEGNEVEZÉS:

GABONANEMESÍTŐK
SZOBORCSOPORTJÁNAK TERVE

RAJZIEL:

E-03

MUNKARÉSZ:

Nézetrajzok

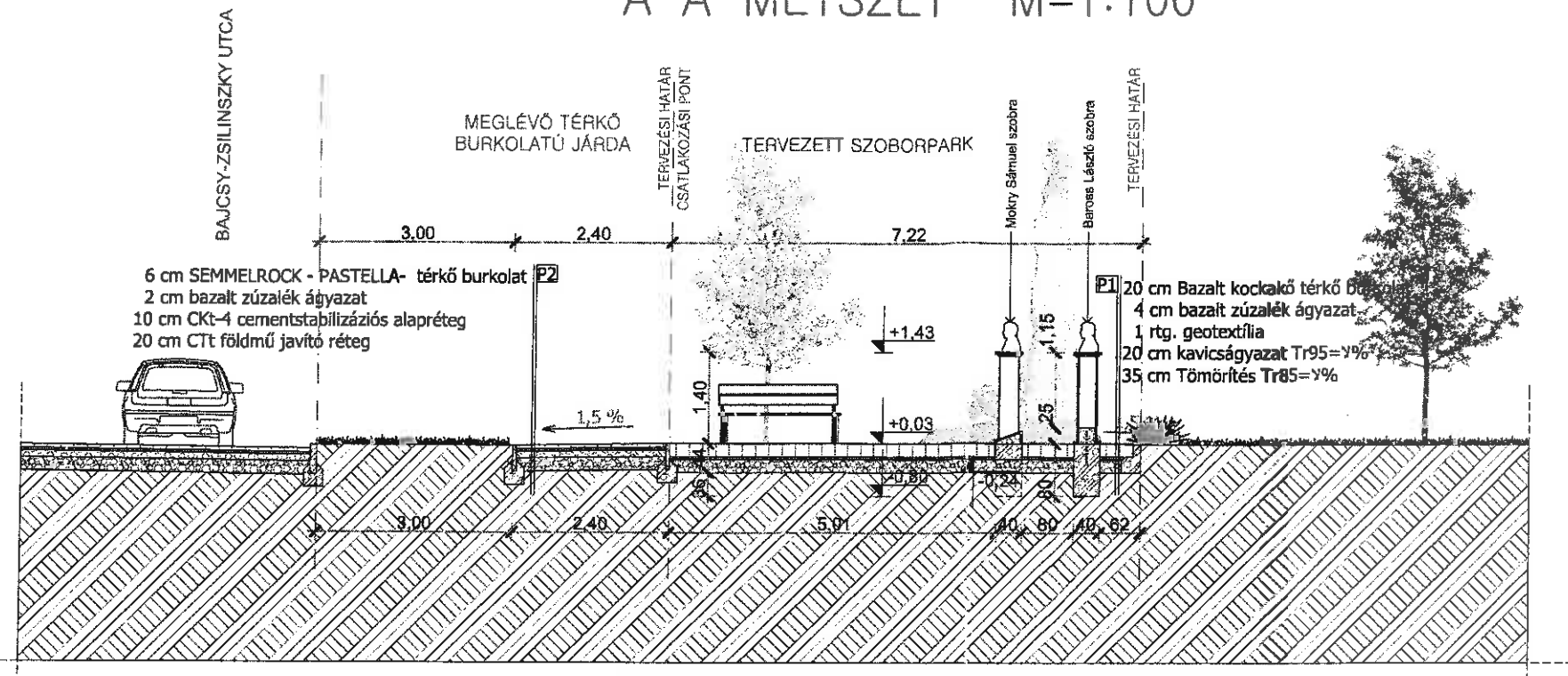
FELELŐS TERVEZŐ:

KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0075

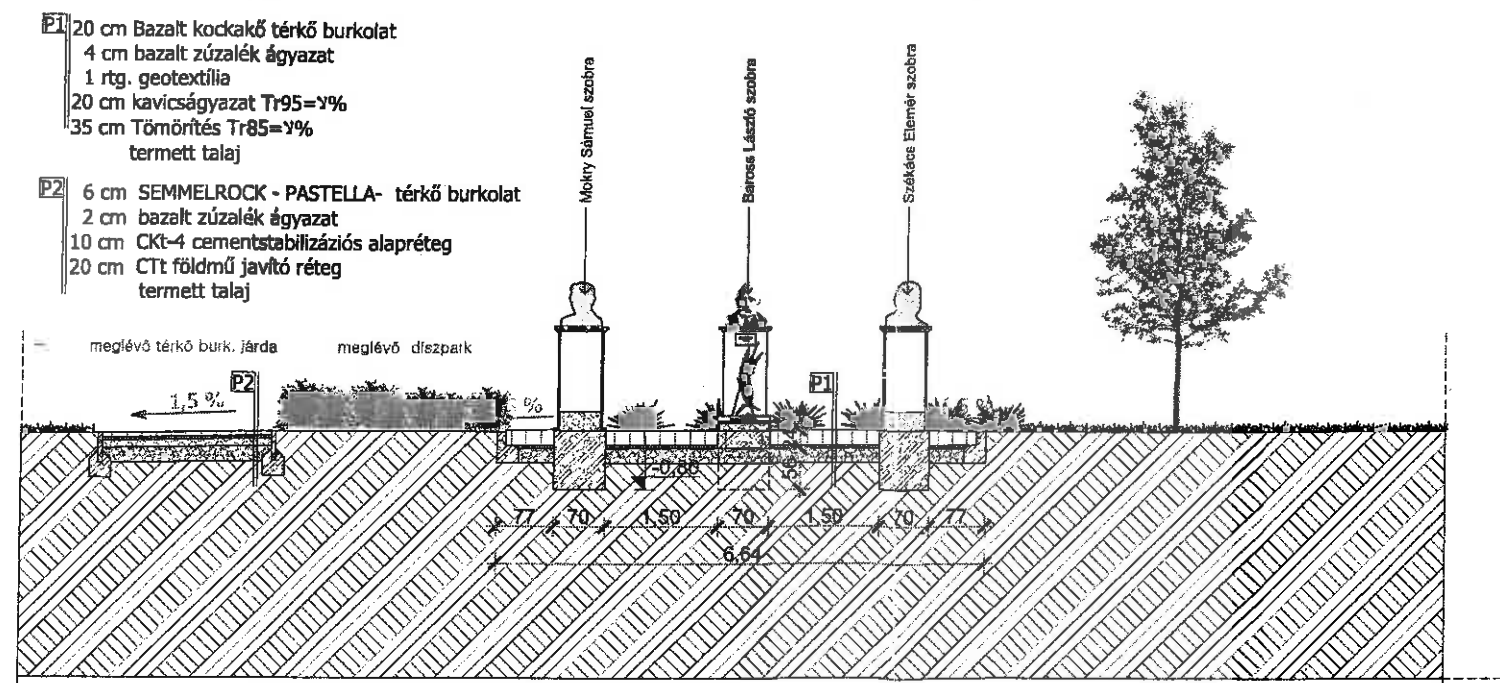
TERVEZŐ:

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0265

A-A METSZET M=1:100

B-B METSZET M=1:100

KOVÁCS KFT.
TERVEZŐ
IRODA

5900 OROSHÁZA Rákóczi u. 16.

Tel/fax: 68/ 411-800, 30/ 968- 37-39
 E-mail: kovacssterv@gmail.com

ÉPÍTETŐ:
 Orosháza Város Önkormányzata
 5900 Orosháza,
 Szabadság tér 4-6.

DÁTUM:
 2017.08.10.

ÉPÜLET HELYE:
 5900 Orosháza, Hajnal köz
 2941/10 hrsz.

Rajz léptéke:
 1:100

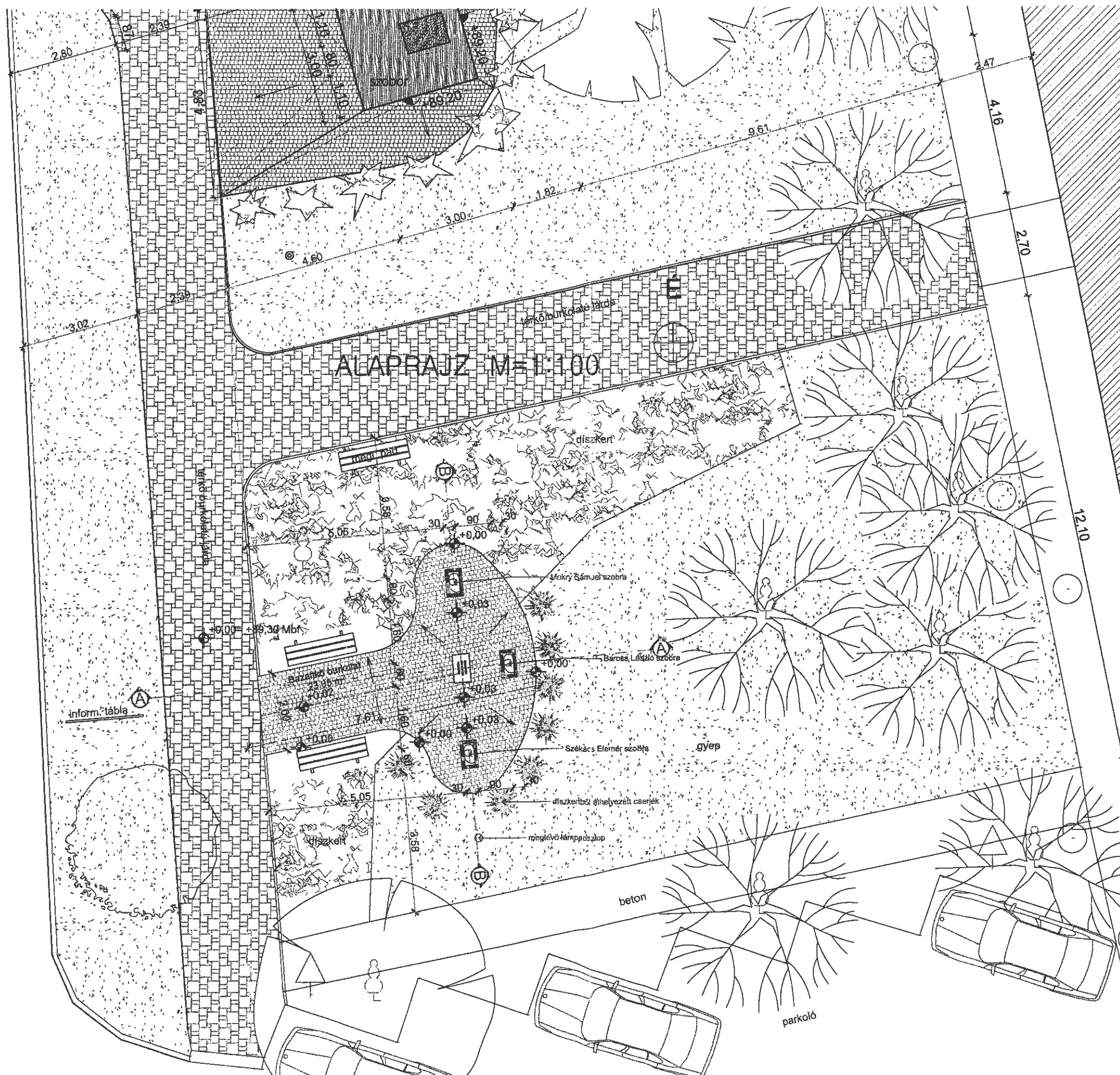
MEGNEVEZÉS:
 GABONANEMESÍTŐK
 SZOBORCSOPORTJÁNAK TERVE

RAJZJEL:
E-02

MUNKARÉSZ:
 Metszetek és rétegrendek

FELELŐS TERVEZŐ:
KOVÁCS SÁNDOR
 E 04-0079

TERVEZŐ:
IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
 E 04-0265

**TERVEZŐ
IRODA**

Tel/fax: 66/ 411-800, 30/ 968-37-39
E-mail: kovacssterv@gmail.com

DÁTUM:
2017.08.10.

Rajz léptéke	1:100
--------------	-------

RAJZEL:
E-01

FELELŐS TERVEZŐ :
KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0079

TERVEZŐ:
IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
E 04-0265

